

eneste Punkt at kunne bringe Indtægt til Beje for den finansielle Husholdning. Tilbage staar vor Handel og Skibsfart med Udlandet, og med Hensyn til disse er det jo klart, at de ere en overordenlig Støtte for Jordbruget, for den skattevækkende Del af Befolkningen; men selvstændig er det meget lidt, hvad de bringe ind i Landet. Handelen og Skibsfarten betales væsentligt af Prisen for de Produkter, som den eksporterer fra vort Land, og hvad den importerer igen, kan jo kun erhverves mod Salget af Jordbrugets Frembringelser. Vi have ingen oversjøisk Handel, som staar uafhængig af Jordbruget, aldeles ikke — ja aldeles ikke, det er lidt stærkt sagt, thi københavnske Dampskibsselskaber have jo i den senere Tid begyndt at skabe nogen oversjøisk Forbindelse, ligesom der er et Punkt i vort Land, hvor der er vedligeholdt en forholdsvis stor Indtægtskilde gennem oversjøisk Skibsfart uafhængig af vort Landbrug, og det er paa Færø; men alt dette, selv i Forbindelse med Fiskeriet, er jo en forsvindende Indtægt, for Staten og Landet i Sammenligning med de Midler som Jordbruget tilvejebringer. Jeg ser altsaa ikke, at de Kapitaler, de Penge, der aarlig forbruges af hele Befolkningen, kunne komme her ind i Landet ad anden Vej end gennem Jordbrugets Eksport. Men hvis det er Tilfældet, og jeg kan ikke se, at det kan omstødes, jeg kan ikke se nogen Indtægt, som vort Land har ud over det, undtagen som sagt lidt af Fiskeriet og lidt oversjøisk Handel og Skibsfart, men det er forsvindende, saa forekommer det mig, at en Finansbestyrelse først og fremmest maa have for Øje at styrke Folket i dets Hovedvirksomhed, at søge at lette dets Byrder saa meget som muligt og at søge at udvikle dets Evne til at kunne frembringe stadig mere. Men i de forløbne Aar, i hvilke Kassebeholdningen, trods de store Indtægter, har holdt sig paa samme Standpunkt, tror jeg ikke, at der er gjort noget af væsentlig Betydning fra Regeringens Side for at skabe større Skatteevne i Befolkningen, end der var, en Skatteevne, der var i Stand til at bære de forøgede Byrder, som paa forskellige Maade ere kastede paa Befolkningen, og som bestandig true med at blive større, ikke alene ved Konkurrencen, men ogsaa ved hele den Situation, som Verdensmarkedet for Djeblilket indtager, ikke at tale om de Kalamiteter, som kunde følge af eventuelle Sygdomme her i Landet blandt Befættninger og deslige. Maatte jeg med Hensyn til det sidste Spørgsmaal, Landbrugets Stilling lige over for de Kalamiteter, det kan være

udsat for, med det samme henlede den højtærede Indenrigsministers Opmærksomhed paa et Punkt. Vi have i dette Djeblilke Tilfælde her i Landet, som i høj Grad har virket nedslaaende paa vore Jordbrugere, nemlig den Sygdom, der nu er udbredt paa Sjælland. For en Uge siden haabede man endnu, at man i en nær Fremtid igen kunde faa Forbindelse med England og saa Eksport af vort Kvæg tilladt. Dette Haab er nu fuldstændig nedslaaet; efter hvad der er passeret paa Sjælland, vilde det være korrekt, om Staten med alle Eventualiteter for Djeblilket snarest foretog Forsøg med Slagtning af Kreaturer i Esbjerg til Eksport af Kød til England. (En Stemme. Statsflagteri!) Nej, ikke Statsflagteri, men en Støtte for Forsøg. I andre Lande gør man slikt, Sverige ofrer tit væsentlig store Summer netop for at støtte et begyndende Foretagende, og det vilde være af Betydning, om det ogsaa her kunde ske. Der er gjort et Forsøg med Slagtning af Faar i Esbjerg, som siges ikke at være løbet heldig af, men jeg tror, det er grundet i, at det maaste ikke var heldig indledet, og et nyt Foretagende maa i hvert Fald have Tid til at finde Marked og at konsolidere sig. Det kan næppe ventes, at man ad privat Vej vil gøre Forsøg i den Retning, jeg omtaler, men hvis denne Sygdom udbreder sig, vil det dog vist være nødvendigt, at man er forberedt derpaa, og jeg tror ikke, at det kan siges at ligge uden for Statens Opgave at støtte Forsøg paa at finde ny Afledningsveje for vore Produkter. — Men idet Jordbruget bestandig mere og mere har at kæmpe med saadanne Vanfæligheder, maa vi erindre, at det er samtidig tvunget af Omstændighederne blevet betyngt i overordentlig høj Grad med Byrder gennem voksende Prioriteter, som have været den nødvendige Følge af de tilbagegaaende Konjunkturer og Verdenskonkurrencen. Man kan ganske vist sige, at Jordbruget altid kan frembringe det, det nu frembringer, men naar man bestandig stiller større og større Krav til det, maa man ogsaa vente, at det kan stride frem og udvikle sig til at fyldestgøre disse Krav, men dette kan det faktisk ikke, saaledes som saa at sige den allerstørste Del af Jordbrugerne i Djeblilket ere stillede. Der vælter sig saa store og voksende Byrder ind paa dem, at det er dem umuligt med de ringe Midler, de faa tilbage, at gennemføre en fremadskridende Virksomhed. Det forekommer mig at være een af de vigtigste Opgaver for Lovgivningsmagten og Finansbestyrelsen at fremme denne Virksomhed, og at dette vilde kunne